

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Gospodarstwa agroturystyczne

U gospodarza ekologa

Agroturystyka jest coraz popularniejszą formą wypoczynku, szczególnie wśród osób, które nie mają krewnych na wsi. Największą atrakcyjnością cieszą się obszary, gdzie panuje cisza i spokój, a przyroda jest w niewielkim stopniu dotknięta ręką człowieka. W Polsce ta gałąź turystyki rozwija się od początku lat 90. Zdecydowana większość gospodarstw agroturystycznych posiada odpowiednie certyfikaty, potwierdzające przestrzeganie norm ekologicznych oraz standardów zarządzania środowiskowego.

U źródeł ekologicznej turystyki leży poszukiwanie alternatywy dla turystyki masowej i tzw. przemysłu turystycznego, nastawionego na zysk, dostarczanie płytkich wrażeń i zamykającego turystów w jednakowych kurortach. Odpowiedzią na to są gospodarstwa agroturystyczne, czyli bazy noclegowe, które oferują formę wypoczynku zbliżoną do warunków wiejskich. Od początku lat 90. promocją spokojnego, przyjaznego naturze wypoczynku zajmuje się organizacja ECEAT (Europejskie Centrum Ekologicznego Rolnictwa i Turystyki), która zrzesza ponad 1300 gospodarstw rozrzuconych po różnych zakątkach Europy.

WZAJEMNE KORZYŚCI

Usługi agroturystyczne świadczone przez rolników nie są działalnością gospodarczą, ponieważ są one dla nich najczęściej dodatkowym, pozarolniczym źródłem dochodu. Aby osoba przyjmująca gości mogła nazwać swoją działalność gospodarstwem agroturystycznym, musi spełniać dwa warunki – być rolnikiem i wynajmować turystom nie więcej niż pięć pokoi.

Korzyści czerpane z prowadzenia agrogospodarstwa są obopólne. Gość odpoczywa w odmiennym niż dotychczas środowisku, ponosi niskie koszty wczasów (w porównaniu np. z urlopami organizowanymi przez biura podróży), je posiłki przygotowywane z produktów pochodzących z gospodarstwa właścicieli, wolnych od chemii (np. mleko od krowy, chleb wiejski, miód z własnej pasieki). Miłośnik czynnego wypoczynku może dowiedzieć się, na czym polega praca w gospodarstwie rolnym, np. pomagając przy żniwach, sianokosach, dojąc krowy czy karmiąc inwentarz. Codziennie może oddawać się też czynnemu relaksowi – jeździć konno, zbierać jagody czy kąpać się w rzece. Wakacje w takich miejscach są niezapomnianą przygodą dla miejskich dzieci, które często na nich mają pierwszy kontakt z krową czy traktorem.

Rolnicy prowadzący gospodarstwa agroturystyczne oprócz tego, że czerpią korzyści materialne z przyjmowania gości, mogą dać zajęcie całej swojej rodzinie. W wielu domach nastoletnie dzieci zajmują się marketingiem, dziadkowie pomagają w przygotowywaniu posiłków, a rodzice są odpowiedzialni za sprawne zarządzanie całym przedsięwzięciem. Agroturystyka często bywa impulsem do wprowadzenia ekologicznych innowacji, ponieważ turystów interesuje piękna przyroda w okolicy, ale też to, czy gospodarze stosują zdrowe, energooszczędne technologie. Takie inicjatywy działają jak magnes na turystów, którzy doceniają prośrodowiskowe wysiłki właścicieli.

UDOGODNIENIA DLA GOŚCI I ŚRODOWISKA

Gospodarstwa agroturystyczne deklaruje swoją działalność jako przyjazną dla środowiska wprowadziły takie działania jak segregacja śmieci i odpadów niebezpiecznych dla środowiska, oszczędzanie energii elektrycznej i grzewczej oraz ekonomiczne zarządzanie zasobami wodnymi. Właściciel agroturystyki, który chce sortować śmieci, musi posiadać 10 kontenerów – pięć dla siebie i rodziny oraz pięć odrębnych dla swoich gości. We własnym zakresie musi podpisać umowę z wybranym przez siebie odbiorcą odpadów. Obowiązek zapewnienia pojemników lub worków spoczywa na właścicielu nieruchomości. Zgodnie z przepisami maksymalna liczba rodzajów pojemników jest następująca: jeden pojemnik na zmieszane odpady, trzy worki lub pojemniki na odpady posegregowane oraz jeden pojemnik na bioodpady, jeśli nie są kompostowane.

Symbolem życia i zdrowia od zawsze jest czysta woda, dlatego coraz więcej gospodarstw instaluje przydomowe oczyszczalnie ścieków. Ich założenie ma też wymiar praktyczny – lokalne oczyszczalnie ścieków są bardziej ekonomiczne i korzystniejsze dla środowiska naturalnego niż transport ścieków na dalsze odległości, dlatego najkorzystniej oczyszczać ścieki jak najbliżej źródła ich powstawania. I miejska, i wiejska woda zawiera szereg zanieczyszczeń. Główne z nich to zanieczyszczenia chemiczne (związki azotu, fosforu i chloru, metale ciężkie), biologiczne (bakterie, wirusy) oraz zanieczyszczenia fizyczne (związki organiczne powodujące zmętnienie). Zużycie wody przez jedną osobę wynosi średnio 145 litrów dziennie i takie ilości ścieków powstają proporcjonalnie do liczby osób przebywających

Gospodarstwa agroturystyczne oferują formę wypoczynku zbliżoną do warunków wiejskich

w gospodarstwie. Ze względu na ocieplający się klimat niezbędne jest racjonalne gospodarowanie wodą. Niedopuszczalne jest odprowadzanie ścieków z gospodarstwa do rowów melioracyjnych czy wód powierzchniowych.

Pozwolenia na budowę nie wymaga budowa przydomowej oczyszczalni ścieków o wydajności do 5 metrów sześciennych na dobę, jeżeli znajdować się ona będzie na działce siedliskowej. Należy jednak wystąpić do urzędu gminy o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla planowanej oczyszczalni. Następnie należy wykonać projekt oczyszczalni, który musi być poprzedzony badaniami geologicznymi, mającymi na celu ustalenie przepuszczalności gruntu i poziomu wód gruntowych. Zgodnie z rozporządzeniem ministra środowiska w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia, oczyszczalnie przydomowe nie wymagają uzyskania pozwolenia wodno-prawnego, jednak ich eksploatacja musi zostać zgłoszona właściwemu starostwu powiatowemu. Zgłoszenia należy dokonać przed rozpoczęciem eksploatacji oczyszczalni i powinno zawierać:

adres właściciela, adres nieruchomości, charakterystykę techniczną i technologiczną, liczbę obsługiwanych mieszkańców oraz ilość odprowadzanych ścieków.

GOSPODARZ Z CERTYFIKATEM

Turyści poszukujący idealnego miejsca do agroturystyki mogą się kierować znakiem jakości, czyli certyfikatami. W Polsce kilkadziesiąt gospodarstw agroturystycznych jest objętych programem ECEAT (Europejskie Centrum Ekologicznego Rolnictwa i Turystyki). Siedziba organizacji znajduje się w Holandii, ale swoje korzenie ma w Polsce. ECEAT stawia przede wszystkim na jakość oferowanych usług, działania na rzecz ochrony środowiska, a także rozwój i promocję odpowiedzialnej turystyki. Unia Europejska stworzyła etykietę ekologiczną EcoLabel. Aby ją otrzymać, gospodarstwa muszą spełnić takie kryteria jak efektywne i oszczędne zarządzanie wodą i energią, a także minimalizację odpadów. Pod uwagę jest też brana promocja przyjaznych środowisku środków transportu.

WFOŚiGW w Katowicach

Zielone Czeki 2018

Kolejny już rok Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach ogłasza nową edycję ekologicznego konkursu organizowanego z okazji Dnia Ziemi. Od 1994 roku Zielone Czeki trafiają do osób wyróżniających się w działalności proekologicznej na terenie województwa śląskiego. Zarząd Funduszu ogłosił regulamin dotyczący tegorocznej edycji konkursu.

Kandydatury mogą zgłaszać członkowie Kapituły konkursu i Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej Sejmiku Województwa Śląskiego, instytucje ochrony środowiska z terenu województwa śląskiego, lokalne organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne, szkoły wyższe i instytucje naukowe z regionu, jak również sami aktywiści. Zgłoszenie musi zawierać wypełniony wniosek z uzasadnieniem,

rekomendację przynajmniej jednej z wymienionych instytucji (w przypadku zgłoszeń wypełnionych przez kandydatów) oraz instytucji zgłaszającej w przypadku zgłoszeń wypełnionych przez te instytucje.

Kapituła, w której zasiadają eksperci, naukowcy i działacze ekologiczni, wyłoni laureatów w kategoriach: programy i akcje dotyczące ochrony przyrody, prace

naukowo-badawcze, edukacja ekologiczna, szkolna edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży, publicystyka ekologiczna, działania popularyzatorskie i promocja postaw proekologicznych oraz nagroda specjalna. Dokumenty należy składać w kancelarii WFOŚiGW w Katowicach, przy ul. Plebiscytowej 19 z dopiskiem „Zielony Czek” do 16 marca.